

Вінницький державний педагогічний університет

ім. М.М. Коцюбинського

Бібліотека

т.8-0432-26-51-98

E-mail:vspu-lib@mail.ru

Білоус Валентина Степанівна, директор бібліотеки

Наугольних Світлана Глібівна, нач. відділу

комп'ютеризації

**“Корпоративна каталогізація в діяльності бібліотек вищих
навчальних закладів”**

У сучасному світі глобальної інформатизації змінюється роль та розширюються функції бібліотек як основних накопичувачів інформаційних ресурсів. Бібліотека розширює методи та засоби роботи з інформаційними потоками, засвоює технологію архівування джерел електронної інформації та їх аналітико-синтетичного оброблення, створює і використовує нові інформаційні продукти.

Модернізація вищої освіти на шляху до європейської світової інтеграції, відкритого інформаційного суспільства зумовлює необхідність інтенсивних змін у роботі бібліотеки вищого навчального закладу.

Реалізація місії та основних функцій бібліотеки вищого навчального закладу, складність і багатоаспектність інформаційних потреб користувачів зумовлює необхідність розроблення і реалізації ефективної стратегії реформування її діяльності на основі використання можливостей новітніх технологій. На етапі становлення електронного середовища відбуваються значні зміни у формах і засобах подання, використання та поширення знань.

Формування електронних каталогів окремих бібліотек, задоволення потреб сучасного користувача, забезпечення оперативного доступу до бібліотечно-інформаційних ресурсів як власного виробництва так і придбаних вимагає координації зусиль для найбільшої ефективності даного процесу. В цьому зв'язку питання співпраці та координації зусиль бібліотек для реалізації корпоративних проєктів набуває особливого значення. Не в змозі переробити самостійно масиви документів на традиційних паперових носіях, бібліотеки самостійно створюють корпорації регіонального рівня, вливаються у вже існуючі корпорації, координують свою діяльність у створенні та переробці інформації..

Питання створення центрів корпоративної каталогізації в Україні давно стоїть на порядку денному. Ця тема знаходить своє відображення в законах України, указах Президента

України, постановах Кабінету Міністрів, програмах, створених на державному та регіональному рівні.

Так у прийнятому на рівні закону документі “Про національну програму інформатизації”, складовою частиною якого є підрозділ “Електронна бібліотека”, ставиться конкретне завдання: створити центри корпоративної каталогізації. У Законі України “Про бібліотеки і бібліотечну справу” зазначається, що корпоративна взаємодія бібліотек неможлива без корпоративної каталогізації. В указі Президента України “Про невідкладні заходи щодо розвитку бібліотек України” йдеться про необхідність “вжити заходів щодо створення національної системи електронного інформаційно-бібліотечного ресурсу”. Шляхи вирішення питання щодо корпоративної каталогізації накреслено у Постанові Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної програми розвитку культури на період до 2007 р.”

Над вирішенням проблеми створення зведеного Українського корпоративного електронного каталогу сьогодні працюють провідні бібліотеки України, які створили Центр корпоративної каталогізації.

Однією з головних перешкод на шляху широкомасштабного створення корпоративних електронних каталогів в Україні є невідповідність програмних бібліотечних платформ (як широко відомих “УФД. Бібліотека”, “ІРБІС”, “Liber”, так і створеними для роботи окремої бібліотеки), форматів представлення даних, застосування різних класифікаційних таблиць, заповнюється різна кількість полів бібліографічного опису, відсутність єдиного тезаурусу, відсутність в ряді бібліотек прямого виходу в Internet, недостатнє матеріально-технічне забезпечення бібліотек. Для вирішення даних проблем потрібні час, матеріальні засоби, залучення спеціалістів та добра воля учасників проєктів. Над вирішенням цих проблем також працює Центр корпоративної каталогізації шляхом створення формату представлення бібліографічних даних УкрМАРК. Над лінгвістичним забезпеченням проєкту працюють фахівці НПБ України ім. В. Сухомлинського, вони створили інформаційно-пошуковий тезаурус, який допоможе уніфікувати пошуковий образ документа.

В рамках окремої установи і навіть групи установ забезпечити інформаційну підтримку національного інформаційного порталу неможливо. Тому концепція організації ресурсної підтримки центрального Internet-порталу повинна базуватися на принципі поєднання усіх моделей мережевої співпраці: централізованої, кооперативної, корпоративної.

Будь-яка корпоративна бібліотечна система або мережа являє собою єдиний комплекс організаційних, технологічних, технічних та інформаційних засобів, призначених для створення і використання поєднаних інформаційних ресурсів з метою найбільш повного задоволення соціальних, культурних, наукових і навчальних потреб користувачів, а також раціонального використання трудових і матеріальних ресурсів.

Саме через упровадження корпоративних проектів в бібліотеках, які є інформаційними центрами, стає можливим більш широкий обмін інформацією, ефективнішою допомогою користувачеві у пошуку інформації.

Корпоративна каталогізація є невід'ємною складовою корпоративних бібліотечних мереж. Це – добровільне об'єднання бібліотек з метою спільного одноразового наукового оброблення документів та подальшого відображення їх в електронному каталозі.

Сучасний розвиток бібліотечно-інформаційних технологій пов'язаний з корпоративним співтовариством, створенням та удосконаленням консорціумів, корпорацій.

На часі вирішення проблеми проектного менеджменту у бібліотечній діяльності, який допоміг реалізувати наступні етапи спільної діяльності бібліотек:

- розробку концепцій корпоративних проектів;
- планування проектів та оформлення проектної документації;
- управління, контроль та регулювання робіт за проектами
- аналіз ефективності та оформлення звітної документації.

Проектну діяльність як передумову інноваційного розвитку бібліотек розглядають фахівці Державної академії керівних кадрів культури та мистецтв.

Метою створення корпоративних систем є підвищення ефективності, оперативності та якості інформаційного забезпечення користувачів, впровадження нових інформаційних послуг за рахунок участі у формуванні об'єданого інформаційного ресурсу загального користування серед учасників системи.

Про важливість та необхідність кооперації бібліотек і бібліотечних мереж говориться в українській спільноті вже понад 10 років.

Існує дві основні форми корпоративної діяльності:

- Регіональні корпорації, в основу діяльності яких покладені загальні інтереси бібліотек, розміщених в одному регіоні;
- Тематичні корпорації, які використовують переваги спільного використання документів та інформації певної тематичної направленості.

Корпоративна регіональна сітка повинна включати наступні структурні елементи:

- координаційну раду;
- головний орган корпоративної бібліотечної сітки;
- бібліотеки різних відомств.

Серед переваг використання можливостей корпоративної каталогізації:

- скорочення витрат на каталогізацію;
- економія часу, енергетичних, технічних ресурсів;
- створення умов для віддаленого документного пошуку;
- бібліотеки учасниці уникають дублювання розпису видань, одержують можливість покращити якість власних бібліографічних описів;
- забезпечується стандартний підхід до формування описів, файлів-рубрикаторів, авторитетних файлів, словників, тезаурусу та інших допоміжних файлів та баз даних;
- спеціалісти-бібліографи постійно підвищують рівень кваліфікації, шляхом запозичення нових методик, які пропонуються бібліотеками учасницями корпорацій, освоюють нові програмні засоби, формати представлення даних.

Досвід корпоративної каталогізації Росії та зарубіжних країн, показує, що способом підвищення кваліфікації може бути участь в спецкурсах з проблем корпоративної каталогізації, тренінгах, науково-практичних конференціях, при цьому відмічається, що найбільш доцільною є направлена практична діяльність в рамках проектів.

Декілька слів про досвід інших країн які формують національні корпорації бібліотек. Понад 30 років тому у США 54 бібліотеки коледжів та університетів штату Огайо об'єдналися в єдиний центр з метою створення єдиної комп'ютерної мережі регіону. Сьогодні це найбільша інформаційна система електронних документів, якою користуються понад 30 тис. бібліотек із 63 країн. Її каталог містить майже 49 млн. бібліографічних записів різних видів документів 370 мовами світу

У Німеччині перші корпоративні бібліотечні мережі виникли також понад 30 років тому, а сьогодні їх налічується більше десяти. В 1993 році Міністерство Культури Російської Федерації стало ініціатором і координатором діяльності зі створення корпоративної мережі російських бібліотек. Програма ЛІБНЕТ була затверджена у 1997 році. Сьогодні учасниками центру є 36 бібліотек різних типів. Досвід корпоративного проекту, який формується на базі бібліотек Росії МАРС, створення аналітичних бібліографічних описів, організатором якого в 2000 році виступила Наукова бібліотека Челябінського державного університету, а склад учасників понад 80 бібліотек Росії та країн СНГ, - показує, що процес співпраці вимагає створення колегіальних органів взаємодії. Серед них:

- Кординаційна рада, що здійснює загальну координацію робіт в корпорації та поза нею ;
- Програмно-технічна рада веде розробку колективного програмного забезпечення, консультування учасників по роботі з програмним забезпеченням, розробку та підтримку колективного сайту проекту;

- Методична рада, яка розробляє єдину методику створення аналітичного бібліографічного опису документа, створення та підтримка допоміжного методичного забезпечення (рубрикатор, методики заповнення окремих полів та під-полів), консультування учасників проекту по заповненню полів;
- Рада з підвищення кваліфікації
- Служба електронної доставки документів.

При цьому новації не тільки приводять до зміни в роботі бібліографів кожної бібліотеки, але й накладають відбиток на весь колектив учасників та його організацію.

Цікавим є вітчизняний досвід. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського в рамках організації та формування електронних інформаційних ресурсів бере участь в п'яти корпоративних проектах. Перш за все, варто сказати про проект створення національної електронної бібліотеки України, започаткований в 1999 році. Він передбачає формування фонду електронних документів на базі принципу зацікавленості авторів у відображенні результатів своєї роботи в національних інформаційних ресурсах. Усі інформаційні ресурси цієї бібліотеки представлені в Internet. У 2005 р., за сприянням та при фінансовій підтримці Харківського міського управління культури, стартував проект “Корпоративна мережа міських масових бібліотек м. Харкова 2005-2006 рр.”

Ще один регіональний проект створення корпоративного інформаційного порталу на базі регіонального ВЕБ-серверу міста Миколаєва. З ініціативою його створення виступила Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гмирьова. Даний проект фінансується завдяки гранту отриманому від Міжнародного фонду “Відродження” та Інституту “Відкрите суспільство”. Тематика регіонального порталу досить різноманітна і в його створенні та наповненні приймають участь, крім обласної універсальної наукової бібліотеки, бібліотеки ВНЗ, та фірми по розробці дизайну проекту. Приблизний перелік основних інформаційних блоків:

- “Рішення та постанови місцевих державних органів влади”;
- Довідкова інформація з правових питань;
- Блок бібліотек міста включатиме:
  - Каталог нових надходжень ОУНБ
  - Корпоративний каталог періодичних видань
  - База “Ретроінформ” (краснознавча інформація, інформація з дореволюційних видань)
  - Повнотекстові бази бібліографічних покажчиків “Інформаційні бази даних”
- Блок “Фактографія” буде містити фактографічну характеристику регіональних інформаційних ресурсів

- Блок “Оглядово-аналітична інформація” висвітлюватиме суспільно-політичне, економічне та культурне життя Миколаївщини.

З 2003 р. Чернівецька обласна універсальна бібліотека ім. М.Івасюка та бібліотека Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича приймають участь в створенні багатоаспектного портрету життя області, регіонального інформаційного порталу "Буковина". Крім того Чернівецька обласна універсальна бібліотека є учасницею корпоративного об'єднання ЦУКК, в яке ввійшла і бібліотека Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Загалом вагомі у світі наукові, промислові, видавничі й державні установи велику увагу приділяють створенню електронних бібліотек, які об'єднуються у корпоративні й міжнародні мережі.

Якщо у світі і в нашій країні вже набуто певного досвіду в створенні корпорацій бібліотечних ресурсів, то наша бібліотека розпочала свою діяльність в корпорації з науковими бібліотеками України в 2005 р., а впровадження комп'ютеризації в бібліотеці – з 2004 р.(придбання програмного забезпечення, створення відділу).

З метою прискорення процесів бібліографічної обробки документів, виключення дублювання процесів та отримання реальних переваг сумісного використання інформаційних ресурсів, Кіровоградська ОНУБ ім. Д.І.Чижевського виступила з ініціативою створення на власному сайті онлайн-ового центру кооперативної каталогізації для бібліотек України (ЦУКК).

Вивчаючи питання корпоративної каталогізації та зваживши всі за та проти приєднання до проекту ЦУКК та РКК (центрального та регіонального корпоративного каталогу), колектив бібліотеки вирішив прийняти участь в проекті. Необхідність прискорення процесу комп'ютеризації, відсутність достатнього оснащення сучасним телекомунікаційним обладнанням та засобами зв'язку змусило шукати грамотних та “сильних” в комп'ютерному забезпеченні партнерів. Ідею приєднання до систем корпоративної каталогізації національного (ЦУКК – Центральний Український Корпоративний Каталог) та регіонального (РКК – Регіональний Корпоративний Каталог) рівня нам запропонувала ВОУНБ ім. К.А.Тімірязєва.

Враховуючи універсальний фонд нашої бібліотеки та достатньо солідний перелік передплатних видань, ми одержали можливість стати членами корпорацій, партнерами обласних наукових бібліотек та бібліотек ВНЗ ряду обласних центрів України.

Основна вимога до учасників корпоративної системи – використання програмного продукту ІРБІС, української версії тезаурусу, єдиного комунікативного формату, повний аналітичний розпис всіх статей в журналах (“від корінця до корінця”) та створення анотацій (для ЦУКК). Бібліотеки дотримуються однакових визначених підходів до методики предметизації, єдиних стандартів створення бібліографічних записів.

З січня 2005 року бібліотека Вінницького державного педагогічного університету - учасниця колективного проекту з створення корпоративного каталогу аналітичних описів статей з журналів України, працює в двох корпоративних системах (ЦУКК та РКК).

Було розроблено Положення про корпоративні системи, укладено Договори про співпрацю. Роботою по проведенню корпоративної каталогізації займається відділ комп'ютеризації та технічно-експлуатаційного обслуговування бібліотечних процесів, бібліографічно-інформаційний відділ.

Вступ до корпоративної каталогізації розпочався з вивчення правил заповнення кожного поля бібліографічного запису, порядку прийому та передачі даних, створення анотацій, рубрикатора.

Процес входження до корпорації дещо ускладнювався тим, що одночасно приходилося суміщати процес створення описів для ЦУКК, РКК та навчання основам комп'ютерної грамотності, засвоєння технологічних процесів програм з бібліотечного комплексу ІРБІС (зокрема АРМ "Каталогізатор") .

Однією з проблем було й те, що у бібліотеки немає прямого виходу в ІНТЕРНЕТ. Спочатку було представлення колективного списку журналів для аналітичного розпису. Наступним етапом було вивчення пробних розписів журналів, ознайомлення з розписами журналів учасників корпоративного каталогу.

ЦУКК включає аналітичні описи статей з 80 журналів України. Він створюється за участю 11 бібліотек обласних центрів України.

Список бібліотек учасниць ЦУКК

Назва бібліотеки
1. Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека
2. Бібліотека Вінницького ЦБС
3. Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету
4. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека
5. Бібліотека Кіровоградського державного технічного університету
6. Кіровоградська обласна юнацька бібліотека
7. Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека
8. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека
9. Бібліотека Чернівецького державного технічного університету
10. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека
11. Бібліотека Азовського університету

Протягом місяця кожна з бібліотек учасниць ЦУКК створює описи **8 журналів**. При формуванні аналітичних описів бібліотеки-учасниці ЦУКК повинні дотримуватись наступних вимог:

- створювати аналітичні описи **для всіх** статей журналу;
- при формуванні описів, крім основних полів та розподілу описів за предметними заголовками, обов'язково вказувати **ненормовані ключові** слова;
- формувати **коротку анотацію** для кожної статті;
- в випадку опису **статті-рецензії** на книгу - заповнювати відповідне поле “Рецензія”;
- для **персоналій**, ім'я яких не вказані в заголовку статті - заповнювати окреме поле - “Персоналія”;
- при наявності бібліографії більше, ніж 3 джерел, обов'язково вказувати її.

До складу **РКК** входять 3 бібліотеки міста Вінниці. Ними створюються аналітичні описи статей 6 журналів України та Росії.

Список бібліотек учасниць РКК

Назва бібліотеки
1. Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека
2. Вінницька обласна юнацька бібліотека
3. Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету

Описи для РКК створюються за спрощеною схемою, без вимоги обов'язкового вказування ненормованих ключових слів та анотацій, так як мета РКК не формування окремого корпоративного каталогу, а корпорація бібліотек учасниць між собою. Створені описи вливаються в бази даних бібліотек-учасниць. Для обміну даними використовується **.ISO** – формат.

Координатором проекту є **Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського**, на WEB-сайті якої виставляються описи ЦУКК

(<http://www.library.kr.ua/>).

При розподілі журналів за бібліотекою враховується профіль бібліотеки. Так з 8 журналів, що розписує бібліотека ВДПУ щомісяця - всі відносяться за розділом знань до педагогічних наук (7 - методика викладання, 1 - законодавчі акти про освіту). Журнали, закріплені за нашою бібліотекою розписуються якісно, ми намагаємось не порушувати термінів доставки описів на сайт. Велика увага приділяється грамотному створенню анотацій, вводу додаткових ключових слів.

Наразі паралельно зі створенням електронного каталогу ведеться традиційний паперовий каталог та картотеки. Одержані від учасників корпорації електронні записи роздруковуються на каталожні карточки та вливаються в систематичну картотеку статей (СКС). Можливо, практика з часом покаже недоцільність паралельного ведення традиційних паперових картотек, проте для вилучення СКС потрібно провести ретроконверсію аналітичних описів в електронну базу даних “Аналітичних описів”.

Регулярно отримуємо через e-mail повідомлення від координатора проекту про надходження описів нових номерів та зауваження, відносно якості описів. Хочемо зауважити, що за час роботи наша бібліотека практично не отримувала зауважень щодо якості описів, а затримки з доставкою описів конкретних номерів відбувались досить рідко і були зумовлені об’єктивними причинами.

За період, що пройшов з початку 2005 року, бібліотекою Вінницького державного педагогічного університету набуто досвід в формуванні записів для ЦУКК та РКК та зроблено підсумки по впровадженню проекту.

Слід відзначити, що з 80 назв журналів для розпису по корпоративній каталогізації, бібліотека ВДПУ передплачує 46. В зв’язку з цим ми експортуємо в базу даних не всі описи. Проте, навіть при частковому використанні можливостей ЦУКК, цифри, наведені в таблиці говорять про те, що для бібліотек-учасниць робота над ЦУКК дає значний економічний ефект.

Бібліотека ВДПУ розглядає можливість створення окремої інформаційної бази даних, в якій будуть входити аналітичні описи видань ЦУКК, передплачених іншими бібліотеками міста (учасницями ЦУКК). Ми проаналізували результати участі бібліотеки в ЦУКК та РКК.

Серед позитивного:

- Участь в ЦУКК та РКК зменшує навантаження бібліографів по обробці видань.
- Прискорюється процес формування електронної БД “Аналітичних описів” для всіх учасниць проекту.
- Бібліотеки-учасниці мають постійні можливості для обміну досвідом шляхом отримання оперативної інформації за допомогою електронної пошти та особистих контактів.
- Користувачі ЦУКК в мережі ІНТЕРНЕТ мають змогу швидше отримати інформацію про окремий номер видання, так як відразу після надходження на сайт Кіровоградської ОУНБ опис стає доступним всім користувачам.
- Учасники ЦУКК постійно вивчають матеріали по темі корпоративних каталогів та мереж, що знадобиться їм в майбутньому.

Запровадження технологій корпоративної каталогізації, методик запозичення бібліографічних записів із зовнішніх баз даних дозволяє уникнути дублювання процесів,

скорочує затрати на обробку документів, в майбутньому – забезпечить економію кадрових ресурсів і технічних засобів.

Хочеться сказати про деякі проблеми, які виникли в бібліотеці нашого ВНЗ в процесі участі в ЦУКК:

- Серед учасниць корпорації лише три бібліотеки ВНЗ, немає жодної бібліотеки педагогічного напрямку.
- Виникають проблеми з розподілом аналітичних описів за предметними заголовками (спрощені розподіли для окремих тем, які важливі для нашого ВНЗ, зокрема по темі “Педагогічні науки”).
- Виникає проблема з обліком описів, що створені бібліотекою нашого ВНЗ та одержаних по ЦУКК та РКК для формування статистичних звітів, як поточних, так і річних. У зв’язку з цією проблемою бібліотекою розробляється спосіб систематизації видань ЦУКК та РКК.
- Окремою проблемою бібліотеки є відсутність прямого виходу в ІНТЕРНЕТ, що створює труднощі з обміном видань.

Слід зауважити, що в процесі створення записів виникає **і певна кількість помилок**, як граматичних так і стилістичних, які приходиться виправляти кожній з учасниць ЦУКК. Звичайно, що це проблема не тільки ЦУКК, електронного каталогу, але і карткового. Зокрема, якість описів у різних учасників проекту ЦУКК не однакова. Хочемо зауважити, що наша бібліотека ввела в практику своєї роботи **обов’язкову перевірку** описів видань перед їх імпортом в формат **.ISO** та передачею іншим учасникам ЦУКК та РКК.

Досить часто виникають проблеми з зведеним описом статей, що продовжуються. Дана проблема насамперед пов’язана з особливостями перевірки на дублетність. При невиконанні вимог системи ІРБІС по формуванні зведених описів (зокрема правила розташування повтору під-полів ”Рік видання“, “№ журналу“, ”сторінки” в порядку від останнього № журналу до попередніх №№ журналу, виникає проблема дублетності).

Як і в будь-якій діяльності, в процесі створення корпоративних каталогів існують позитивні моменти та виникають проблеми, які потрібно вирішувати. На жаль, відсутність достатньої техніки не дозволяє ще користувачу нашої бібліотеки здійснювати пошук необхідної інформації в автоматизованому режимі. Зараз бібліотека разом з керівництвом університету працює над вирішенням даної проблеми.

І звичайно, можливо це насамперед, людський фактор. Найголовніше в автоматизації бібліотечних процесів є подолання бібліотечними працівниками психологічних бар’єрів, розуміння того, що ЕК в бібліотеці – це вже сьогодні. Наздогнати упущене самотужки важко, а саме корпоративні бібліотечно-інформаційні системи прискорять створення ЕК.

Пройдені перші нелегкі кроки на шляху адаптації до вимог електронного середовища. Колективу бібліотеки потрібно ще багато зробити для створення електронної бібліотеки, для підтримання репутації сучасного інформаційного закладу.

Надіємося, що ЦУКК та РКК буде розвиватись динамічно, розширювати коло учасників, впроваджуватиме нові послуги для користувачів. Однією з перспектив в цьому напрямку є доставка окремих статей в вигляді повних текстів. Зарубіжний досвід показує, що сьогодні розвиваються корпоративні проекти повнотекстових видань.

Хочемо відмітити, що на шляху створення корпоративних об'єднань існує багато перешкод. Деякі з них були наведені в даному виступі. Вони викликають відносно відставання нашої країни в процесі взаємодії та запровадження інноваційних технологій. Але, порівнюючи з нашими попередниками, ми маємо й деякі переваги. Серед них головна — можливість використати існуючий досвід по даному питанню, досить широке розповсюдження мережі ІНТЕРНЕТ, що дозволяє об'єднувати на центр-сайтах значні бібліотечні ресурси, не створюючи великих регіональних та локальних мереж, зменшує затрати на впровадження корпоративних технологій. Ці факти надають можливість сподіватися, що процес створення корпоративних електронних порталів та архівів документів буде проходити динамічно і швидкими темпами.

Можна зазначити, що завдяки проектам бібліотечних корпорацій можна створити передумови для трансформації бібліотек зі сховища книг та власника фондів у сервісні організації, які задовольняють інформаційні потреби користувачів із залученням різноманітних ресурсів. Можливості однієї, окремо взятої організації, на жаль, не дозволяють повністю задовольнити інформаційні потреби користувача. Цьому заважають як недоліки державного фінансування та вартість інформаційних ресурсів, так і недостатня кількість кваліфікованих спеціалістів.

Звичайно, існує велика потреба в залученні додаткових коштів як державних так і спонсорських (цільових грантів) для прискорення цих процесів, а особливо для розширення кількості технічних та програмних засобів. Серед яких для корпоративних об'єднань особливе значення мають прямий доступ до ІНТЕРНЕТу, наявність сучасних ПК, укомплектованих сканерами, що дасть можливість прискорити процес формування повних текстів документів, які найбільш використовуються користувачами, колекцій документів за профілем ВНЗ, та тематичних колекцій. Існує багато можливостей виведення бібліотек на новий рівень розвитку. Однією з них є співдружність із міжнародними фондами та організаціями з метою реалізації спільних бібліотечно-інформаційних проектів та програм.

Досвід корпоративних об'єднань різних країн світу показує, що процес побудови корпоративної бібліотечної мережі за мету має поставити:

- інтеграцію інформаційних ресурсів бібліотек та надання широкого і вільного доступу користувачам до фондів бібліотек-учасниць як до єдиного інформаційного ресурсу;
- оформлення бібліографічних записів відповідно до національних і міжнародних стандартів для уніфікації роботи з ними;
- створення центру корпоративної каталогізації, інших корпоративних сервісів і служб;
- ретроспективна конверсія каталогів бібліотек;
- виконання віддаленого замовлення та отримання документів через систему МБА, включно з електронною доставкою документів (ЕДД);
- упровадження системи організаційної, технічної й технологічної взаємодії бібліотек-учасниць у режимі реального часу.

Ці принципи приймає до керівництва і корпоративне об'єднання, учасницею якого є наша бібліотека.

Використані джерела:

1. **До питання створення центру корпоративної каталогізації:** Підходи і перспективи / Т. Вилегжаніна, Є. Одинець // Бібліотечна планета – 2005. - № 1. – С. 15-18.
2. **Створення корпоративного інформаційного порталу на базі регіонального ВЕБ-серверу** / О. Визір // Бібліотечна планета. – 2004. - № 4. – С. 9.
3. **Влияние корпоративных проектов на инновационную деятельность библиографов** / О.И. Саломатова // Научные и технические библиотеки. – 2005. - № 12. – С. 47-54.
4. **Формирование региональной системы электронных информационных ресурсов по экологии: новые грани взаимодействия**/ Н.В. Юрьева / Научные и технические библиотеки России. – 2006. - № 3. – С. 62-67.
5. **Інтеграція і партнерство університетських бібліотек як перспектива подальшого розвитку інформаційного сервісу** / Н. Петрина // Покликання університету: Зб. Наук. пр./Відп. Ред. О. Гомілко. К.:РІА “ЯНКО”; “ВЕСЕЛКА”, 2005. – С. 143-148.
6. Корнілова Є.О. **Практика та перспективи представлення інформаційних ресурсів академічного інституту на корпоративних сайтах** // Бібл. вісн. — 2004. — N 1

7. Проектний менеджмент у галузі інформаційно-бібліотечної діяльності / Г. Шемаєва // Бібліотечний вісник. – 2006. - № 1. – С. 15-18.